

Hyvät ystävät,

Tervetuloa Tampereen toimintamallin uudistamisen starttiseminaariin! Meillä on ollut koko pormestarikauteni ajan eri tavoin esillä se, että toimintamalliamme pitää arvioida ja sitten uudistaa arvioinnin pohjalta. Arviointi tehtiin 2014, ja nyt olemme lähteneet liikkeelle uudistamisen osalta.

Nykyinen toimintamallimme sai alkunsa jo 2000-luvun alussa silloisen strategiatyön ja toimintaympäristön muutosten siivittämänä. Uusi, Suomen kuntakentässä erittäin laajamittainen toimintamallin uudistus otettiin käyttöön vuonna 2007. Paljon on vettä virrannut Tammerkoskessa 2000-luvun alun ja vuoden 2007 jälkeen ja nyt on aika siirtyä uuteen vaiheeseen. Se on kuitenkin jo lähtökohtaisesti selvää, että emme katso emmekä palaa taaksepäin, vaan lähdemme eteenpäin.

Kuntien rooli on suuressa muutoksessa. Tulevaisuuden kuntapohdintoja on käynnissä runsaasti. Suomen ja myös kuntien taloustilanne on synkkä. Globalisaatio vaikuttaa kaikkeen toimintaamme, digitalisaatio muuttaa olennaisesti myös kuntien toimia, hyvinvointierot kärjistyvät ja ihmisten arvot erilaiset.

Vaikuttava tekeminen perustuu entistä enemmän tiedon hyödyntämiseen ja tiedolla johtamiseen, toimijoiden motivointiin ja mahdollistamiseen, edellytysten luomiseen. Myös sote-uudistus kolkuttaa ovela. Muutokset ovat niin isoja että meillä on jo näistä syistä tarpeen uudistaa toimintamalliamme.

Toimintamallin arvioinnin tehneet tutkijat otsikoivat arviointiraporttinsa kysymykseksi: Syytön, sankari vai konna? He avaavat itse raportin tiivistelmässä tätä otsikkoa toteamalla, että useilla eri intressitaivoilla ja toimijoilla on selkeä käsitys siitä, onko toimintamalli ollut syytön, sankari vai konna erilaisiin muutoksiin ja toimintoihin. Arvioitsijat toteavat, että se on ollut samaan aikaan niitä kaikkia asiasta ja näkökulmasta riippuen.

Sankariosuutta taitaa olla mallista esiin nostetut positiiviset asiat, joita ovat muun muassa avautuminen kaupunkilaisten ja sidosryhmien suuntaan, paikallisen demokratian, yhteisen palvelukehittämisen ja vuorovaikutuksen muotojen kehittäminen sekä päätöksenteon tuleminen pormestrimallin myötä lähemmäksi kuntalaisia.

Syyttömiä taidamme olla siihen, että malli olisi taloudellisessa mielessä vaikuttanut kaupunkiimme negatiivisesti. Tutkijaryhmä toteaa, että vaikka taloudellisten vaikutusten arviointi on erittäin haastavaa, voidaan todeta, että Tampereen kaupunki on onnistunut toimintamallin aikana hillitsemään kustannusten kasvua mallia edeltäneeseen aikaan verrattuna. Tämä on merkittävä tulos, koska vertailukaupungeissa kehitys on ollut pikemminkin päinvastainen. Tähän yhdistyy myös arvioitsijoiden näkemys, että tilaaja-tuottajamallin myötä henkilöstö on parantanut tuloksellisuutta ja asiakaslähtöisyyttä.

Olemmeko sitten konnia jossakin? Raportin mukaan meillä on paljon parannettavaa henkilöstön mukaan saamisessa ja henkilöstöjohtamisessa. Sisäisen tilaaja-tuottaja mallin koetaan lisänneen byrokratiaa. Lisäksi palvelujen sopimusohjauksen ja konserniohjauksen rooleissa on epäselvyyttä suhteessa toimintamallin peruslogiikkaan. Myös poliittisen ja virkamiesjohdon työnjako on osin epäselvä ja kaipaava määrittelyä.

Kaupunginhallituksen suunnittelukokous linjasi 9.3. kokouksessaan, ettätoimintamallin uudistuksen keskeiset linjaukset tehdään jo kesäkuussa 2015. Linjapäätökset helpottavat toimintamallin uudistusprojektin eli Tampere 2017-projektin etenemistä, luovat selkänokkaa jatkotyölle. Toki sitten riipeä aika-
taulu tarkoittaa sitä, että nyt kevään aikana tulee käydä paljon keskusteluja ja pohtia, millaista tulevaisuutta ajatellen toimintamalliamme uudistamme, millaisia tavoitteita uudistukselle asetamme ja miten luomme yhteisen vision. Keskeiset linjapäätökset määrittävät kevään keskustelujen myötä. Ne kohdis-

tuvat mielestäni nykyisen toimintamallimme pääteemoihin eli siihen, onko meillä pormestarimallia jatkossa, onko tilaaja-tuottajamallia ja miten asiakaslähtöisyyttä tulee uudistaa.

Pormestarimalli on mielestäni ollut pääosin onnistunut, joten en itse näe että olisi tarvetta palata perinteiseen kaupunginjohtajajärjestelmään. Mallia tulee toki kehittää eteenpäin ja miettiä esimerkiksi apulaispormestareiden roolia. Tilajaa-tuottajamallista luopumista on jo ehditty vaatia ja sitä onkin uudistettava, mutta odotan pelkän vastustamispuheen sijaan linjauksia siitä, mihin suuntaan mallia tulisi kehittää. Monituottajamalli on tullut jäädäkseen ja se edellyttää jonkinlaista sopimusohjausta. Erilaiset kumppanuus- ja yhteiskehittämisen mallit ovat tulevaisuutta ja ne tulee ottaa keskeiseksi osaksi toimintamalliamme. Elämänkaarimalli on ollut ehdoton toimintamme vahvuus, kun ihmisten tarpeita on kyetty tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti yli hallintorajojen tietyn elämänvaiheen laajempien tarpeiden näkökulmasta. Sen osalta ratkaisevaa on, millaiseen ratkaisuun sote-uudistuksessa päädytään.

Toivon, että erityisesti valtuustoryhmät olisivat aktiivisia tämän kevään aikana kun poliittisia linjapäätöksiä tehdään. Kaupunginhallituksen suunnittelukokous korosti myös uudistuksen tekemistä henkilöstön ja kuntalaisten kanssa yhdessä. Kevään aikana tullaan erilaisin viestintä- ja osallistumismuodoin tukemaan myös tätä asiaa. Tampere 2017 projektisuunnitelman mukaan erityisesti vuosina 2016 ja 2017 korostuu muutoksen tekeminen yhdessä henkilöstön ja esimiesten kanssa.

Hyvät ystävät,

Tämän toimintamallin uudistuksen starttiseminaarin tarkoitus on antaa meille yhteistä informaatiopohjaa uudistusta ajatellen. Valtuusto palaa toimintamallin uudistuksen teemoihin talous- ja strategiaseminaarissa 4.5., jossa vuoden 2016 talousarvion valmisteluun liittyvien teemojen lisäksi käydään lähetekeskustelua toimintamallin uudistuksen päälinjauksista.

Tänään kuulemme ensin Tampere 2017 projektin projektipäällikön, strategiajohtaja Reija Linnamaan alustuksessa kertauksen toimintamallin arvioinnin keskeisistä tuloksista. Hän kertoo myös Tampere 2017 projektin etenemissuunnitelmasta.

Konsernijohtaja Juha Yli-Rajala valottaa meille sote-uudistuksen tilannetta ja uudistuksen vaikutuksia toimintamallillemme. Olemme saaneet tänne seminaariimme alustajaksi myös tulevaisuuden tutkijan ja elämäntapamuutosten asiantuntija Aleksi Neuvosen. Aleksi Neuvonen luo meille kuvaa tulevaisuuden kunnasta.

Kahvitauon jälkeen samaa tulevaisuuden kunta tematiikkaa jatketaan tamperelaisesta näkökulmasta, kun kuulemme Matias Ansaharjun ja Kari Hakarin puheenvuorot kaupungin ja kaupunkiorganisaation muutoksista. Iltapäivän loppuksi Reija Linnamaa vielä kertoo ennen valtuuston puheenjohtajan päätöspanoista, millaisiin kysymyksiin valtuustoryhmiltä ja muilta osallistujilta toivotaan vastauksia.

Toivon, että saamme näihin iltapäivän lopulla esitettäviin kysymyksiin runsaasti hyviä ja perusteltuja vastauksia kuitenkin niin, että jätämme tilaa myös sille, että kevään aikana näkemyksistä käydään yhteistä keskustelua ja haemme yhteistä linjaa. On kuitenkin tärkeää jo tässä vaiheessa kartoittaa näkemyksiä, jotta voimme tukea kesäkuun linjapäätösten valmistelua.

Hyvät ystävät,

Nähdäkäämme edessä olevat muutokset mahdollisuuksina kehittää entistä parempaa toimintamallia Tampereelle – ja olla jälleen edelläkävijöitä Suomen kuntakentällä. Toivon, että uudistusprosessi on innovatiivinen ja ennakkoluuloton ja varsinkin nyt alkuvaiheessa annamme uusille ideoille tilaa emmekä sano heti ”Niin, mutta eihän...”, vaan sanomme ”Kyllä, ja sitten vielä...”.

Tervetuloa tähän seminaariin sekä paikalla olijolle että verkkolähetystä seuraaville! Koska tällaiset isot tilaisuudet ovat keskusteleavuuden kannalta aina haasteellisia, toivon, että hyödynnätte aktiivisesti twitter-seinää kommentoinnissa.

Anna-Kaisa Ikonen
pormestari

Tampereella 23.3.2015